

גיליון מס' 459 פרשת משפטים
תשפ"ב שנה עשירית

להקדשה ע"ג הגליון
ולשונות בדברי התורה של רבינו
פנה עוד היום למס' 053-3145900
ותזכה להיות שותף בהפצת תורתו
של מרן רבינו שליט"א
ואשרי מי שזוכה לכך

דברי שי"ח

ממרן רשכבה"ג שר התורה הגר"ה קניבסקי שליט"א

הודעה חשובה

בעקבות הגליון החגיגי והמוגדל שיצא בשבוע הבא א"ה, פרשת תרומה, עם היכנס הגליון העולמי 'דברי שי"ח' לשנתו העשירית, סדר המאמרים השתנה, והשבוע מופיע פרק אחרון בסדרת עשיית התפילין, ובשבועות שלאחר מכן מדור 'שנים קדמוניות' ימשיך להופיע כרגיל.

מענייני הפרשה

פי יתן איש אל רעהו חמור או שור (כ"ב ט')

כשרבינו היה כשומר חנם ונגנב ממנו

בכל מקום מקדימים שור לחמור, חוץ מכאן בשומר שכר שהקדים חמור לשור. וצריך טעם. ונראה, כי מבואר בגמרא (ב"ק ס"ג א') שאם כתוב בפסוק חיובן רק לגבי "שור", א"א ללמוד ממנו גם חמור, כי שור יש בו מעלה שהוא קרב לגבי מזבח ע"ש, ולכן בכל מקום שרוצה לומר דיני חיוב, כגון שומר חנם, מקדימים את שור, ולא זו אף זו, אלא גם חמור. אבל כאן בשומר שכר רוצים להשמיענו דיני פטור, והיינו את הפטור שיש לו באונסים, לכן (אם היו כותבים שור הינו לומדים מק"ו שבודאי שעל חמור יהיה פטור באונס, ולכן) כותבים את הפשוט תחילה, חמור, ואז כותבים את שור, שגם הוא פטור באונס, שכך דרך התורה בכל מקום שכותבים לא זו אף זו (זבחים ק"ט א').

סיפר הגאון רבי אליהו מן שליט"א:

בחודש טבת תשנ"ט בשעה שהלך רבינו לבית הכנסת לתפילת ותיקין, אירע מעשה נורא. בן בליעל נכנס לביתו ונגנב מן הארון סכום גדול מאוד של כסף. כשחזר רבינו לביתו וגילה את הגניבה, היה מאוד כאוב ודאוג ובמשך כמה ימים דיבר על זה כמה פעמים. אחד מבעלי הצדקות שיחי' שמע מן הגניבה ומצערו של רבינו, והודיע שהוא ישלם מהונו חלק גדול מהגניבה, ועדיין לא נחה דעת רבינו. ואז סח רבינו בפני תלמידו ממה הוא דאוג כל כך:

הכספים שנגנבו היו חלק שייכים לי, וחלק כספי צדקה, וחלק כספי גמ"ח שאני אחראי, היינו כספי פיקדונות שאנשים הפקידו בגמ"ח שברשותי. לפני כל הפקדה אני מתנה שאיני לוקח אחריות על הכסף אלא רק שומר חנם, והנה כעת היה גניבה ושומר חנם פטור בגניבה. וכעת בס"ד הגיע נדיב ואמר שברצונו לתרום חלק מהכסף שנחסר, והנה לעצמי איני רוצה לקחת כי אין מספיק. והשאלה היא לגבי בעלי הפקדונות, מי יקבל קודם, האם להחזיר לכולם, וכל אחד יקבל חלק ממה שהפקיד, או להחזיר למי שבא קודם, ולאחרונים לא יישאר כלום. וצדדי השאלה עפ"י שו"ע חר"מ (סימן ק"ד ס"ח) שמי שיש לו הרבה בעלי חוב וזמן הפרעון של כולם באותו היום, אפילו אם כל אחד בשעה אחרת, כל הקודם לגבות זכה.

מאיידן גיסא, יש רמ"א (סימן רצ"ב ס"י) שמי שקיבל פיקדון לשמור ועירבב עם שלו ונאבד חלקו, צריך ליתן לכל אחד לפי חשבון הכסף שנגנב (ובש"ך ס"ק כ"ד: כגון ששלו היו י' ושלו חבירו כ' ונאבדו או נגנבו ג', הוא מפסיד א' וחבירו מפסיד ב', וכן אם ה' להיפך שלו כ' ושלו חבירו י' הוא מפסיד ב' וחבירו א').

הוסיף רבינו ואמר, באמת החילוק בין שני המקרים הוא ברור: השולחן ערוך מדבר על חוב, וחוב ניתן להוצאה ולכן אם אין די כסף לכולם, כל הקודם זכה, אבל הרמ"א מדבר על פקדון ואינו להוצאה, וממילא יש כאן בעין של שניהם, ואם לא יודעים למי נאבד, צריכים כולם להפסיד בשווה. וצריך לשאול פי מורי חמי מרן פוסק הדור הגר"ש אלישיב מה דעתו.

מסיים הגר"א מן: כעבור תקופה נזדמן רבינו לפגוש את חמיו מרן הגר"ש אלישיב זצ"ל, והם שקלו ודנו בדבר, בהתחלה רצה לומר כדברי הרמ"א שיפסידו לפי אחוזים כל אחד כמה שהפקיד, אבל בסוף הוכיח מהשולחן ערוך הג"ל שמי שבא ראשון יתנו לו, ודימה את זה לחוב. (שבענו מטוביק)

יפה מראה

תמונה מיוחדת ולא שגרתית, בה נראה רבינו מעיין במסמך כל שהוא, בעומדו במעלית, את פשרה של התמונה שמענו מפי בן המשפחה:

בשנת תש"ע הגיע רבינו לשמש כסנדק באולם 'שמחת עולם' בבני ברק, ביציאתו, תוך כדי שהוא נכנס למעלית לרדת, ליוה אותו סב התינוק, הג"ר אליעזר פרידליס ז"ל, שיום היארצייט שלו היה ב"ז שבט (בימין התמונה) והודה למרן על בואו. ואז הוציא ר' אליעזר מכתב לא מוכר, אותו כתב הגר"ד סאלוביצקי זצ"ל ר"י בריסק (יום היא"צ בשבוע הבא, ב' אדר א') למרן בעל החזון איש, וביקשו שיעתיר עבור רפואת בנו. רבינו, שלא הכיר את המכתב קרא את כולו בהתענינות, והביע תודות לבעל המכתב ז"ל. (תודתנו והערכתנו לבנו שליט"א על עומדו בחפץ לב לימינו בכל עת)

"אלא ד' אמות של הלכה

לאחר שאזל מן השוק בשנה האחרונה הספר ההלכתי המפורסם ורב המכר 'אלא ד' אמות של הלכה' (340 עמודים) אשר בו מובא בצורה מיוחדת ומבוארת כל הנהגות וההלכות בהם נוהג רבינו ע"ס השולחן ערוך מלווה בתמונות הנוגעות להלכות המובאים בספר, יצא לאור בימים אלו מהדורה חדשה נוספת, ניתן להזמין דרך מערכת "דברי שי"ח" במחיר בסך 45 ₪ בלבד להזמנות ניתן לפנות: 053-3145900 (המחיר כולל משלוח חנם בכפוף למוקדי ההפצה)

להצטרפות לרשימת מקבלי הגליון במייל ניתן לשלוח בקשה לכתובת: divreysiach+subscribe@googlegroups.com

ניתן לתרום ולהקדיש ע"ג הגליון לע"נ, לרפואה ולהצלחה וכד', נשמח לקבל עובדות, הנהגות, ושונות מרבינו.

”והיה לאות על ידך ולטוטפות בין עיניך”

מרתק! יריעה היסטורית! על חומרות ודקדוקים שנעשו בבתי התפילין שהזמין רבינו שליט”א עבור בניו.

מאמר ג’ בסדרה.

תמונות: ארכיון 'אלא ד' אמות של הלכה', מאגר 'דברי שי"ח'.

כפי שהבאנו בגליונות הקודמים, סקירה קצרה על מייצר הבתים המהודרים, הרה"ח הישיש רבי נפתלי כהן שליט”א מבני ברק, שהוא מהראשונים שעשו בדקדוק וביראת שמים ועל פי פסקי מרן החזון איש כפי שקיבל ממנו בעצמו. וזכה גם בין השאר לייצר התפילין לבניו של רבינו שליט”א, על פי הזמנתו האישית, להלן מספר שאלות שהעברנו לעיונו, תודתנו לנכדו הדומ”צ הרה”ח רבי יעקב יוסף כהן שליט”א מרבני ק”ק שטפנשט ב”ב.

הרה”ח רבי נפתלי מבקש להרחיב קמעא בנושא זה של הדבק הפוסל:

”הנה כיום הפסיקו לגמרי להשתמש בדבק עור וכל הבעלי מלאכה משתמשים בדבק על בסיס כימי כמו 'סופר גלו', ועיקר החשש הוא במילוי הדבק במקומות שיש בהם משום קלקול הרבוע, דהיינו שלפעמים הפרעס לא סגר היטב את החללים ונשאר רווח ובעבר הבעלי מלאכה הרשלנים היו ממלאים אותו בטיח או בדבק עור, וכיום בעוה”ר המפעלים שמתעצלים לעבור שוב פעם עם הפרעס על הבית כדי לצמצם את החללים ממלאים אותו בדבק 'גלו', ויעוי' בביה”ל סי' ל”ב דבעת עשייה יש להסופר לזוהר אפילו בחסרון משהו באיזה מקום שיהיה מרובע בשלימות.

ועיני ראו ולא זר, בשנים האחרונות ממש, תפילין קודם צביעתן מכמה מפעלים העומדים תחת כשרויות המקובלות על ציבור יראי ה', שזויות הבית (קאנטים) היו פגומות יותר מחגירת ציפורן ובמקום הפגימה נתנו דבק, באופן שאצ”ל שהתפילין הללו אינם מהודרים אלא הם בחשש אמיתי של פסול, והדבר חמור ביותר כי לאחר הצביעה א”א לעמוד על הדבר כלל, וגם לפני הצביעה פעמים שלאחר השליפין (שיוף הבית) המקום מקבל את צבע העור ממש עד שכמעט ובלתי ניתן להבחין במילוי הדבק אפילו בעין מיומנת, ולכן אם יש חשד קל צריך לבדוק זאת בדרכים הידועים לעוסקים בתחום ע”י הרטבת המקום או גרידה בעדינות לבדוק התפוררות דבק וכיו”ב.

ע”כ עצתי לכל ירא שמים מהדר ומדקדק במצוות להראות את התפילין שעומד לקנות למומחה ובקיא בתחום זה, שיבדוק עוד קודם הצביעה שאין חללים בשיעור חגירת ציפורן במילוי 'דבק', ואם ימצא דבק יעמוד על המשמר שיגורד ה'גלו' ויצמצמו את הפגימה ע”י חיתוכים בעור או להחליפו לבית אחר שלם (ע”כ ראיתי לנחוץ להוסיף על דברי זקני שליט”א להסיר המכשלה שפשתה בימינו).

השיחה התארכה ויש בידינו עוד להוסיף אך קצר המקום, ואי”ה בהזדמנות אחרת נקוה לפרסם עוד. נברך את הרה”ח ר' נפתלי שליט”א בברכת עוד ינובון בשיבה, ושיזכה הלאה לבריות גופא ונהורא מעליא.

נער בר מצוה המתחיל להניח תפילין לראשונה, בנוכחות רבינו

רבינו בוחן פרשיות תפילין עבור נער בר מצוה

ליצירת קשר: ✉ ig0533145900@gmail.com

🏠 רבי יהודה הנשיא 52 בני ברק

☎ 053-3145900 📠 077-2092005

ניתן לתרום גם במכשידי 'קהילות' ו'נדרים פלוס' בבתי הכנסת,

יש ללחוץ על לחצן 'קופות נוספות' ובחיפוש 'דברי שי"ח', או בטלפון:

נדרים פלוס 03-7630585 שלוחה-1586

קהילות 073-2757000 שלוחה-4310